

SADRŽAJ

Recenzija hfz. prof. dr. Almira Pramenkovića	5
Recenzija prof. dr. Zuhdije Adilovića.....	9
Recenzija mr. Muharema Omerdića	11
PRVI DIO	15
VJERA I VJEROVANJE, ODLIKE PRAVE VJERE, IZVORI VJERE, MORAL I VJERA, RAZUM I VJERA, FILOZOFIJA I VJERA.....	15
PRVO POGLAVLJE	17
VJERA ☈ NUŽNA POTREBA LJUDSKE PRIRODE I CIVILIZACIJE	17
NASTANAK VJERE	17
Značaj vjere u životu ljudi	20
Vjera ☈ odlika naprednih ili nazadnih.....	30
Da li su muslimani zaista civilizacijski nazadni?	33
Zbog čega ljudi ne vjeruju.....	36
Razlozi nevjerovanja.....	37
1. Šejtan.....	37
2. Neznanje.....	39
3. Oholost.....	39
4. Ovosvjetske privilegije.....	40
Definicija Akaida	41
Jezičko značenje	41
Terminološko značenje	41
Zašto je terminološko značenje akaida uzeto i izvedeno iz navedenog glagola?	41
Srodni izrazi	42

Iman, akaid i Šerijat	42
Islam, iman i ihsan	43
Ehli-sunnet vel-džamašh	45
Pojava sintagme ehli-sunnet vel-džematu	45
Ulazak sintagme ehli-sunnet vel-džematu u širu upotrebu	46
Ehli-sunnet vel-džematu ☐ branioci i zaštitnici vjere od devijacija.....	47
.....	48
DRUGO POGLAVLJE	49
IZVORI ISLAMSKOG VJEROVANJA.....	49
Preferirano mišljenje	50
Status muslimana koji zanegira neku činjenicu ili postulat koji je utvrđen ahad-hadisom	51
Iman koji se traži od muslimana	51
Šta je onda iman u islamu?	52
Kako nastaje taj iman?	52
Da li je islamsko vjerovanje novotarija?.....	55
TREĆE POGLAVLJE	57
IMAN I MORAL.....	57
Vjerovanje i mišljenje	57
Odlike islamskog vjerovanja.....	57
1. Islamsko vjerovanje je jasno, jednostavno i shvatljivo	58
2. Islamsko vjerovanje je prirodno vjerovanje	58
3. Islamsko vjerovanje je završeno, utvrđeno, stabilno i nepromjenljivo	58
4. Islamsko vjerovanje je dokazivo jer počiva na dokazima i argumentima	59
5. Islamsko vjerovanje je srednje vjerovanje u kojem nema pretjerivanja niti nedorečenosti	59
ČETVRTO POGLAVLJE	65
PITANJE ILMUL-KELAMA	65
Jezičko značenje	65
Definicija kelama	66

Nazivi ilmul-kelama kroz historiju	66
Faze razvoja ilmul-kelama	67
Faktori nastanka ilmul-kelama	68
a) Vanjski faktori	68
b) Unutrašnji faktori	68
Rađanje kelama	69
Rane škole kelama	70
a) Kaderije	70
b) Džebrije	70
c) Sifatije	70
d) Haridžije	71
O opravdanstvi ilmul-kelama	71
Djelo O opravdanosti ilmul-kelama, Ebul-Hasan el-Ešāri	71
Ko se smije baviti ilmul-kelamom?	74
PETO POGLAVLJE	75
VJEROVANJE ◊ IMAN, RAZUM I NAUKA	75
šta je cilj nauke?	77
ŠESTO POGLAVLJE	85
POSLJEDICE ZANEMARIVANJA ISLAMSKOG VJEROVANJA	85
Sekularizam	85
Povodi nastanka sekularizma	85
Crkveno nasilje	85
Sukob između crkve i nauke	86
Darvinova teorija evolucije 1859 god	87
Sekularizam u Evropi	87
Sistem vlasti	87
Sekularizam u moralu	88
Sekularizam u književnosti	88
Šta je od vjere ostalo u Evropi?	88
Sekularizam u islamskom svijetu	88

Jevrejsko-kršćanski plan sekularizacije islamskog svijeta	91
Stav islama prema sekularizmu	92
Posljedice protjerivanja vjere iz života ljudi	92
– Nepravedna raspodjela prirodnih resursa	93
– Ratovi, teror, strah, tiranija, genocidi, egzodus naroda itd.	94
☒ Nestanak morala i moralnih vrijednosti, te stida kao garancije opstanka naroda i civilizacija i nastanak svakog vida raskalašenosti..	95
☒ Stresovi, depresije, duhovne i tjelesne bolesti	95
☒ Svjetska nestabilnost i strah od potpunog uništenja svijeta	96
☒ Pojava genocidnih ideja	96
SEDMO POGLAVLJE	99
ČOVJEK U PERCEPCIJI ISLAMSKOG VJEROVANJA I MATERIJALISTIČKE FILOZOFIJE	99
Čovjek u precepциji materijalističke filozofije.....	99
Čovjek u percepciji islamskog vjerovanja	100
Odnos čovjeka i Boga u islamu	101
Mjesto čovjeka u višem svijetu	101
Komparacije vizije čovjeka u materijalističkoj filozofiji i islamskom vjerovanju	102
Mjesto čovjeka u islamu i materijalističkoj filozofiji	102
Ljudska priroda u viziji islama i materijalističke filozofije	103
Cilj čovjekova postojanja u islamu i materijalističkoj filozofiji	104
Kakav je ili koji je cilj života u materijalističkoj filozofiji i zbog čega oni žive?	104
Razlika između filozofije i islamskog vjerovanja.....	105
1. Izvori	105
2. Putevi spoznaje.....	105
3. Snaga uticaja na sljedbenike	106
4. Metodologija prezentovanja istine	107
5. Način dokazivanja	108

DRUGI DIO	109
OSNOVNI POSTULATI ISLAMSKOG VJEROVANJA ☈	
IMANSKI ŠARTI	109
PRVO POGLAVLJE	111
VJEROVANJE U ALLAHA, DŽ.Š.....	111
Na koji način treba vjerovati u ovaj aksiom ☈ rukn?	111
Tevhidur-rububije ☈ jednoća stvaranja.....	114
Da li je dovoljan tevhid stvaranja da se postane musliman?	115
Kakav utjecaj na čovjeka ima vjerovanje u jednoću stvaranja?	115
Tevhidul-uluhijje ☈ jednoća obožavanja.....	117
Kako se realizuje ova vrsta tevhida?	118
Koje obaveze nalaže tevhidul-uluhijje?	120
Tevhidul-esmai ves-sifat ☈ jednoća lijepih Allahovih imena i savršenih svojstava	123
Allahova savršena svojstva	123
Kako onda pravilno shvatiti Allahova svojstva?	124
Stvari koje narušavaju vjerovanje u Allahova svojstva	124
Shvatanje i razumijevanje Allahovih svojstava.....	125
Vrste svojstava	126
Jednoća Allahovih lijepih imena	127
Broj Allahovih imena.....	127
Šta znači ☈ ko ih nabroji?	127
Šta znači urediti svoj život po Allahovim imenima?	127
Najveće Allahovo ime	128
Dokazi postojanja Allahovih imena i savršenih svojstava	129
Kakva je korist od poznavanja Allahovih lijepih imena?	130
DRUGO POGLAVLJE.....	131
VJEROVANJE U MELEKE.....	131
Šta su meleki?	132
Svojstva meleka	132
Da li se meleki mogu vidjeti?	133

Broj meleka	134
Vrste meleka.....	134
Najpoznatiji ili veliki meleki	134
Ostali meleki	135
Smrt meleka	135
Odnos meleka prema Allahu	136
Odnos meleka i kosmosa	136
Odnos meleka i čovjeka	136
Boravište meleka	137
Naše dužnosti prema melekima	137
Mudrosti vjerovanja u meleke	137
Šta uznamirava meleke?	138
Meleke uznamirava ono što uznamirava i ljude	139
Džini	139
Bit džina.....	139
Osobine džina	140
Kakav je odnos džina i ljudi?	142
Mogu li džini uči u ljudsko tijelo?	142
Džini i ljudska slobodna volja?	143
Da li džini znaju gajb?.....	143
Može li se desiti brak između džina i ljudi?	144
Šejtanove metode zavođenja	145
Oružje protiv šejtana.....	148
Sihr	149
Definicija sihra	149
Srodnii izrazi	149
Razlika između mudžize, kerameta i sihra:	150
Razlika između sihra, zavidnosti el-hased i uroka el-�回n.....	150
Kako se postaje sihirbaz	151
Da li je sihr stvarnost ili iluzija?	151

Da li je dozvoljeno naučiti sihr?	153
Da li je dozvoljeno sihr liječiti sihrom?	153
Kako se uklanja sihr?	154
Zaštita od sihra	154
Kazna za sihirbaza	155
Gatanja i proricanje subbine	155
Vješanje hamajlja.....	156
TREĆE POGLAVLJE	157
VJEROVANJE U POSLANIKE	157
Na koji način se vjeruje u poslanike?	157
Kakva je razlika između ova dva termina?	158
Broj poslanika	159
Poslanici koji su spomenuti u hadisu, a ne i u Kur'ānu	159
Dobri ljudi spomenuti u Kur'ānu, a čije je poslanstvo diskutabilno	160
1. Zulkarnejn.....	160
2. Et-Tubba.....	160
3. Hidr	160
Poslanstvo žena	161
Da li je od žena bilo poslanika?	161
Zašto žene nisu bile poslanici ili vjerovjesnici?	161
Kakva je bila zadaća poslanika?	162
Svojstva poslanika	162
Preferiranje među poslanicima.....	163
Nepogrešivost poslanika.....	163
Dužnosti prema poslanicima	164
Posebnosti Muhammeda, alejhis-selam	165
Odarbani poslanici Ə ulul-Ə zm	168
Kerameti i evlije	168
Šta je keramet?	168
Razlika između kerameta i muƏžize	169

Da li postoje kerameti?.....	169
Da li je bolji vjernik koji ima ili koji nema keramet?	170
ČETVRTO POGLAVLJE	171
VJEROVANJE U BOŽIJE KITABE	171
Dužnosti muslimana prema Božijim knjigama	172
Obaveze prema Kurānu.....	172
Broj knjiga.....	172
Komparacije knjiga	172
Dužina i vrijeme objavljivanja Božijih knjiga	175
Dokazi da su prijašnje knjige patvorene.....	175
PETO POGLAVLJE	177
VJEROVANJE U SUDNJI DAN	177
Mali Sudnji dan i predznaci velikog Sudnjeg dana.....	178
Mali Sudnji dan ☰ Smrt	178
Vrste smrti.....	178
Smrt je neminovna svakom biću	179
Smrt je tačno određena	179
Smrtni čas nam je nepoznat.....	180
Ihtidar ili samrt	180
Smrtni bolovi sekeratul ☰ mevti	182
Kome će smrtne muke biti olakšane?	183
Čovjek će na samrti poželjeti da se vrati na ovaj svijet.....	183
Vjernik će se radovati susretu sa Allahom.....	183
Šejtan je prisutan i na smrtnoj postelji	184
Uzroci radi kojih čovjek kobno završava svoj život	186
1. Neki nedostaci u vjerovanju	186
2. Ustrajnost u grijesnjenju	187
3. Skretanja s Pravog puta	187
4. Slab iman.....	188
Poslanicima je na samrti davano pravo izbora između smrti i života..	189

Vađenje duše iz tijela i njeni putovanje do nebesa.....	190
Kaburske strahote i užasi	192
Kaburska tmina	192
Kaburski stisak dammeh	193
Kakvo će biti kabursko iskušenje?	193
Da li će nevjernici imati kaburski azab?	194
Da li će oni koji nisu zaduženi vjerom imati kaburski azab?	195
Kaburske patnje i uživanja	195
Kakvo će biti kabursko uživanje i kažnjavanje?	196
Umrlima će se u kaburima pokazivati njihova stalna mjesta boravka, Džennet ili Džehennem	198
Da li će vjernici biti kažnjavani u kaburu?	198
Uzroci kaburske kazne	198
1. Nečuvanje od mokraće i prenošenje tuđih riječi	199
2. Uzimanje ratnog plijena prije njegove raspodjele	199
3. Laž, zanemarivanje Kur'ana, blud i kamata	199
4. Dug	200
Da li umrli biva kažnjavan ako njegovi plaču za njim.....	200
Šta spašava čovjeka od kaburske kazne i iskušenja?	202
Traženje zaštite od kaburskog azaba i iskušenja.....	204
Ko neće imati kabursku kaznu i iskušenje?	205
1. Šehidi	205
2. Poslanici.....	206
3. Meleki	206
4. Djeca, luđaci i glupaci.....	206
5. Murabitun ☰ oni koji umru bdijući na granicama islamske države	207
6. Oni koji umru petkom	207
7. Oni koji umru od neke trbušne bolesti	207
Duša ☰ ruh ili nefs.....	209
Razlika između ruha i nefsa	209
Da li duša ima određena svojstva po kojima se prepoznaje.....	210

Da li je duša dio tijela ili je nešto posebno?.....	210
Mjesto duše u tijelu.....	211
Duša je stvorena	211
Kuran.....	211
Sunnet.....	212
Konsenzus	212
Ostali dokazi	212
Dileme onih koji tvrde da duša nije stvorena.....	213
Vrste duša	214
Da li duše umiru?	215
Boravak duša u berzahu	216
Duše poslanika.....	216
Duše šehida.....	216
Duše dobrih vjernika.....	217
Duše grješnika.....	217
Duše nevjernika	218
Duše djece	218
Duše djece muslimana	218
Djeca nemuslimana.....	220
Mjesto boravka životinja poslije smrti	222
Ko će iskusiti kaznu u kaburu: duša ili tijelo ili duša i tijelo zajedno?.....	223
Da li čovjek nakon smrti zna šta se događa na ovom svijetu?	224
Da li umrli znaju stanja i djela svojih bližnjih na ovom svijetu?	226
Čija tijela zemlja neće pojesti?.....	227
Poslanici	227
Šehidi koji poginu u borbi na Allahovom putu	227
Mujezini koji mujezine u ime Allaha.....	228
Učenjaci praktičari	228
Učači Kurna u ime Allaha	228
Selenje duša (reinkarnacija).....	229

Predznaci Sudnjega dana	230
Sudnji dan će bez sumnje doći	230
Sudnji dan je blizu.....	230
Niko ne zna kada će se desiti Sudnji dan.....	230
Mudrost nepoznavanja vremena Sudnjega dana.....	230
Nije dozvoljeno baviti se istraživanjem i definiranjem vremena Sudnjeg dana.....	231
Razlika između velikih i malih predznaka Sudnjeg dana	231
Koristi poznavanja predznaka Sudnjeg dana	232
Mali predznaci koji su se desili	233
1. Slanje i smrt Muhammeda, a.s.....	233
2. Polovljenje Mjeseca	233
3. Vatra koja se pojavila u Hidžazu i osvijetlila vratove deva u Basri ..	233
4. Prestanak davanja glavarine i harača	234
Mali predaznaci koji su se desili i koji još traju, ili su se jednom desili, a moguće je da se njihovo dešavanje ponovi.....	234
1. Osvajanja i ratovi	234
2. Pojava lažova koji će tvrditi da su poslanici	234
3. Pojava smutnji	235
4. Prepuštanje odgovornih stvari onima koji nisu sposobni i kompetentni	235
5. Pokvarenost muslimana.....	236
6. Kada počnu robinje rađati svoje gospodare i kada se siromašni čobani počnu nadmetati u gradnji kuća	236
7. Kada ostali narodi navale na muslimane	237
8. Propadanja, pomračenja i pretvaranja kao kazne kojim će Allah kažnjavati muslimane	237
9. Pojava velikog bogatstva	237
10. Nazivanje selama samo odabranim, širenje trgovinske djelatnosti i prekidanje rodbinskih veza	238
11. Poremećaj vrijedonosnih mjerila	238

12. Policija pred Sudnji dana koja će udarati ljude.....	239
Mali predznaci Sudnjeg dana koji se još nisu desili	239
1. Da se ponovo Arapsko poluostrvo zazeleni i da kroz njega počnu rijeke teći	239
2. Da se Mjesečeve mijene uvećaju	239
3. Komunikacija zvijeri i neživa priroda sa ljudima.....	239
4. Otkrivanje zlatnog brda od strane rijeke Eufrata	240
5. Zemlja će izbaciti svoje skrivene riznice.....	240
6. Opkoljavanje muslimana u Medini	241
7. Pojava El-Džahdžaha kao vladara.....	241
Mehdi u učenju ehli-sunneta	241
Mehdi u viziji sunija i šija	243
Veliki predznaci Sudnjega dana	245
Veliki predznaci koji najavljuju velike i neuobičajene promjene u društvu i na samoj Zemlji.....	245
1. Dedžal ☰ lažac, onaj koji puno varu i obmanjuje	245
2. Isa, a.s.....	246
3. Jedžudž i Medžudž.....	247
Veliki predznaci koji najavljuju velike neuobičajene promjene u kosmosu.....	248
1. Pomračenje na istoku, zapadu i Arapskom poluostrvu.....	248
2. Duhan (dim)	248
3. Izlazak Sunca sa zapada	248
4. Izlazak iz zemlje životinje koja će govoriti s ljudima.....	248
5. Vatra koja će sakupiti ljude	249
Početak Sudnjeg dana	249
Stanice kroz koje će ljudi proći od proživljjenja pa do konačnog cilja ☰ Dženneta ili Džehennema	250
1. Proživljenje ☰ el-ba☐	250
2. Okupljanje svih ljudi na jednom mjestu ☰ el-hašr.....	250
☐ Tevessul ☰ posredništvo pri upućivanju dova Uzvišenom Allahu.....	252

⊗ Da li čovjek smije tražiti pomoć i podršku od ljudi?	253
3. Izlaganje djela i obračunavanje ⊗ ard i hisab	254
4. Nagrađivanje djela.....	256
Havd.....	256
Oni koji će stići do Havda i oni koji će biti spriječeni u tome	258
Mizan ⊗ vaga.....	259
Sirat-ćuprija	260
Kantara.....	261
Džennet i Džehennem	262
Vječnost Dženneta i Džehennema	263
ŠESTO POGLAVLJE	265
VJEROVANJE U SUDBINU I ODREĐENJE ⊗ KADA I KADER	265
Njegova utemeljenost.....	265
Definicija sudbine ⊗ kada i kadra	266
Utjecaj ovog vjerovanja na život čovjeka?.....	266
Sudbina je skrivena pa se ne treba baviti njenim otkrivanjem	267
Kako pravilno razumjeti kada i kader?	268
Pitanje dobra i zla u islamu	268
Pravdanje nevjernika i grješnika sudbinom i određenjem	269
Stepeni vjerovanja u kada i kader	270
Prvi stepen: Strpljenje ⊗ es-sabr	270
Drugi stepen: Zadovoljstvo ⊗ er-rida	271
Treći stepen: Potpuna smirenost i prihvatanje sudbine ⊗ et-temâmine	272
Allahovo znanje i ljudska volja	273
Vjerovanje u kada i kadr i uvažavanje uzroka.....	274
Pitanje uzroka i posljedica u svjetlu islamskog vjerovanja.....	276
Pitanje ljudske slobodne volje	277
Dileme oko mijenjanja sudbine i edžela	277

TREĆI DIO.....	279
SUŠTINA IMANA & VJEROVANJA I NJEGOVE IMPLIKACIJE	279
PRVO POGLAVLJE	281
SUŠTINA IMANA.....	281
Prvi stav	281
Drugi stav	281
Povećanje i smanjenje imana.....	283
Stvari koje povećavaju i smanjuju iman	285
Stvari koje povećavaju iman	285
1. Znanje	285
2. Dobra djela.....	286
3. Zikr i razmišljanje	286
Djela i postupci koji anuliraju iman	287
Iz prethodnih poglavlja smo saznali šta jedan musliman & vjernik mora priznati i prihvati, a šta ni u kom slučaju ne smije negirati. Isto tako je bilo govora o suštini imana koji mora biti u vezi sa prethodnim činjenicama.	287
DRUGO POGLAVLJE.....	289
KADA I KAKO NEVJERNIK POSTAJE VJERNIK	289
Primjeri iz prakse Poslanika, a.s., i iz događaja iz njegova života.....	290
Da li je uvijek za primanje islama dovoljno samo izgovoriti šehadet?	292
Kako se otpadnik od islama vraća u njega?	293
TREĆE POGLAVLJE	295
KADA VJERNIK POSTAJE NEVJERNIK?	295
Uzrok izlaska iz islama, nakon što se u njega uđe	295
Pravilo	295
Objašnjenje ovog pravila	295
Status otpadnika.....	296
Vrste postupaka koji izvode iz vjere	297

Prvo: postupci kojima se poriče ili na bilo koji način devalvira Allahova jednoća stvaranja ﷺ rububijjet	297
Drugo: postupci kojima se poriče ili na bilo koji način devalvira Allahova, dž.š., jednoća obožavanja ﷺ uluhijjet	298
Doktrinarni status zakona koji nisu jasno normirani u osnovnim izvorima islama	301
Treće: postupci kojima se poriču ili na bilo koji način devalviraju Allahova, dž.š., lijepa imena i savršena svojstava ﷺ el-esmau ves-sifat	302
Četvrto: postupci kojima se negiraju ili na bilo koji način devalviraju Objava ili njen Prenosilac, a.s.....	303
Zadovoljstvo nevjerstvom a nezadovoljstvo islamom	306
Vidovi zadovoljstva nevjerstvom.....	306
2. Prijateljevanje sa nevjernicima i izražavanje saglasnosti s njihovom vjerom.....	308
Šta se prima, a šta ne prima od opravdanja po ovom pitanju?	310
Granice prisile koje se uzimaju u obzir	311
Koje su to granice prisile na koje se ovdje misli?.....	311
Prisila prijetnjom i mučenjem	311
Prisila ili prijetnja uništenjem drugih stvari	312
Primjeri nezadovoljstva islamom	315
ČETVRTO POGLAVLJE	317
ET-TEKFIR ﷺ PROGLAŠAVANJE NEVJERNIKOM ODREĐENE OSOBE	317
Status činjenja takvih stvari.....	319
Obim intenziteta nekog djela koje ukazuje na nevjerstvo	319
Propisi koji se tiču odemnika ﷺ murteda	320
PETO POGLAVLJE	323
STATUS GRJEŠNIKA I GRIJEHA U ISLAMSKOM VJEROVANJU.....	323
Sāmo grijšešenje ne izvodi počinioca iz vjere	323
Murdžije	326

Mutezile i haridžije	326
Razumijevanje hadisa koji su oprečni generalnom akaidskom pravilu da Ÿhiko zbog grijeha koje počini ne izlazi iz islama ukoliko ga smatra grijehom.....	327
Da li grijesi po učenju ehli-sunneta utječu na vjerovanje Ÿ iman?	330
Veliki grijesi.....	332
Uticaj grijeha na ljudski život.....	332
Pravilan odnos prema grijesima i njihove posljedice.....	332
Definicija velikog grijeha i njegov kriterij	335
Razlika između velikog i malog grijeha	336
Primjer pojedinih velikih grijeha.....	337
Anuliranje grijeha u islamu	340
1. Et-tevba- pokajanje.....	340
2. El-istigfar Ÿ traženje oprosta	341
3. Izvršavanja i činjenje dobrih djela.....	341
4. Dunjalučke nedaće koje čovjeka zadese	341
5. Patnja u kaburu	342
6. Strahote i tegobe Kijametskog dana.....	342
7. Šefaat Ÿ zauzimanje	342
8. Oprost Najmilostivijeg bez zauzimanja ikoga.....	342
9. Dova vjernika i traženje oprosta za vrijeme života i poslije smrti ...	342
10. Sevapi sadake, učenja Kurâna, hadža i sl. koji se poklone umrlom	342
Umjesto zaključka	345
LITERATURA	349
INTERNET STRANICE	350